

Ovaj broj
posvećen je
900-godišnjici
Šibenika

Šibenski iši

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA OPĆINE ŠIBENIK

GOD. XIV — BROJ 709 — CIJENA 40 DINARA (0,40)

LIST IZLAZI SRIJEDOM

ŠIBENIK, 20. TRAVNJA 1966. GODINE

900 GODINA

Donosimo izjave JAKOVA GRUBIŠIĆA, predsjednika Skupštine općine, i prof. IVE LIVAKOVIĆA

U povodu početka proslave 900-godišnjice prvog spomena Šibenika posjetili smo predsjednika Skupštine općine Šibenik Jakova Grubišića, koji je ujedno i predsjednik Odbora za proslavu i prof. Ivu Livakovića, sekretara Odbora za proslavu, te ih zamolili da za čitače našeg lista kažu nešto o značaju ovog jubileja i pripremama koje su mu prethodile. Evo njihovih izjava:

JAKOV GRUBIŠIĆ, predsjednik Odbora za proslavu:

— Zapala me rijetka čast da kao predsjednik domaćin uputim svim gostima rijeći dobrodošlice, a svim građanima našega grada čestitke u povodu velikog jubileja 900-godišnjice spomena Šibenika. Devet stoljeća u historiji jednoga grada predstavlja značajnu brojkiju, tim više što se radi o gradu koji se po svom postanju ubraja u najstarije autotone slavensko - hrvatske gradove ne samo na obalama Jadranu već u našoj zemlji uopće. Jasno je stoga da je jubilej, koji ove godine slavi Šibenik, u isto vrijeme općejugoslavenski jubilej. Naše slavlje zajedničko je, dakle slavlje svih naših naroda.

Drevnom Šibeniku iskazuju na njegov veliki jubilej poštovanje ne samo njegovi građani već i svi narodi naše zemlje koji će preko službenih predstavnika Socijalističkih Republika biti prisutni svečanom početku proslave: 23. travnja 1966. godine.

Šibeniku u ovim danima potrebno je iskazati poštovanje i zbog njegove bogate i svjetle historije koja u svemu simbolizira slobodu naše zemlje, slobodarski duh našega čovjeka uopće. S ponosom u ove dane jubileje ističemo da je slobodarski duh krasio ovaj grad kroz svih devet stoljeća.

Nikada u ovom gradu nije neprijatelj naših naroda uspio pokoriti slobodarski duh njegovih građana niti skršiti legendarni otpor.

I pored stoljetnih okupacija nacionalno obilježe Šibenik nikada nije izgubio. Njegovi građani uvijek su, kad je treba-

lo, uzimali oružje u ruke, dizali glas otpora, gradili predano i slozno utvrde, odricali se samo prijegornu.

Najsjajnije stranice svoje historije ispisao je naš grad u vrijeme NÖB-e i narodne revolucije, kada je pokazao nezaboravno herojstvo.

Pored stoljetne okupacije naš je grad u toku svoje duge historije doživio i niz elementarnih nedača. No usprkos svemu tome nikada nije prestajao pokazivati interes i za kulturni život. Stavše, on je bio dug vremena mjesto u kome su živjele i radile ličnosti koje su našoj kulturno - umjetničkoj baštini ostavili ostvarenja trajne vrijednosti.

Zbog svega toga, mi današnja generacija, generacija desetog stoljeća života našega grada, dužni smo ne samo odati zaslужeno poštovanje rođnom gradu prilikom njegova jubileja već i nastaviti predano radom i produžiti svijetu tradiciju slobodarskog Šibenika.

Siguran sam da smo i pored teškoća u kojima se nalazi naša komuna, u uvjetima socijalističkog rada — spremri i sposobni nastaviti djela naših predaka.

IVO LIVAKOVIC, sekretar Odbora za proslavu:

— Svečana sjednica Skupštine općine Šibenik 23. IV 1966. označit će službeni početak proslave 900-godišnjice spomena našega grada, toga značajnog općejugoslavenskog jubileja čije su pripreme započele još prije godinu dana formiranjem Odbora za proslavu i niza komisija i grupa. Još 24. VI 1965. prihvaćen je Program proslave

kojim je utvrđeno da se proslava, zbog velikog značenja iobilježi previdenih akcija i manifestacija, protegne i na 1967. godinu.

Od tada do danas na realizaciji Programa proslave aktivno je sudjelovalo oko 145 članova različitih komisija i grupa, održano je preko 100 sjednica i radnih dogovora. Svakako da je bilo teškoča, ali već sada možemo kazati da su svih članova posebnim entuzijazmom, vrlo ozbiljno i predano radili.

Isto tako potrebitno je istaći da su svih onih kojima se Odbor do sada obraćao pokazali razumijevanje i u svemu nastojali pomoći i na taj način pridonjeti što dostojnijoj proslavi jubileja.

Za nas je svakako najradostniji i najznačajniji trenutak u pripremnom periodu bio onaj dan kada smo od predsjednika Republike druga Tita primili vijest da se prihvata pokroviteljstva. Sigurno da je to najznačajnije priznanje našem drevnom gradu, njegovoj svjetlosti historiji, slobodarskom duhu i žrtvama koje je podnijeo naročito u narodnooslobodilačkoj borbi i narodnoj revoluciji.

Proslava koja službeno počinje 23. IV 1966. započela je u stvari mnogo prije. Naš grad slavljenik već od početka ove godine živi u jubilarnoj atmosferi, a mnoge priredbe, skupovi, akcije, radio i televizijske emisije, novinski članci u našoj i stranoj štampi već nekoliko mjeseci posvećeni su našoj proslavi. Održano je i prije službenog početka proslave nekoliko zapaženih priredaba, izložbi, sportskih natjecanja, predavača i ostalih manifestacija.

Grad slavljenik uređuje ulice, prilaze, zelene površine, kako bi što ljepe i dostojanstvenije dočekao početak značajnog jubileja. U tim akcijama učestvuju ne samo komunalna poduzeća već i mnogi građani, a posebno omladina i pioniri, što nas posebno raduje, jer nagovještava one dane kada se ovaj grad, među ostalim, posebno ističe i ponosi čistoćom i u-rednošću.

Uvjeren sam da će i svi naši građani koji vole svoj grad i poštiju njegovu svjetlu historiju za početak jubileja 23. IV 1966. ukrasiti svoje zgrade cijelim, cvjećem i zastavama.

Konferencija SSRN općine

U utorak, 19. travnja, održana je u Domu JNA u Šibeniku izvanredna konferencija SSRN općine Šibenik, na kojoj se razmatralo pitanje razvoja općine do 1970. godine i na kojoj je izvršen izbor delegata za VI Kongres SSRN Jugoslavije.

Konferenciji su, pored ostalih, prisustvovali Dragutin Plaščić i Vojin Jelić, članovi Glavnog odbora SSRN Hrvatske, te Ante Sikirica, tajnik Kotarskog odbora SSRN Split.

Nakon veoma obilne diskusije o ekonomskom razvoju naše općine do 1970. godine i ukazivanja na sadašnje naše propuste, izabrani su delegati za VI Kongres SSRN Jugoslavije, i to: Drago Živković, Anka Ilijadić, Ante Ninić i Miro Poljičak.

Na kraju je konferencija, na prijedlog Ante Miloševića, predsjednika Općinskog odbora SSRN Šibenik, uvođena zaključka o narednom radu Socijalističkog saveza na podizanju ekonomске moći naše komune i o društveno-političkom radu članova Socijalističkog saveza.

ODBOR ZA PROSLAVU

Skupština općine Šibenik na zajedničkoj sjednici Općinskog vijeća, Priveđnog vijeća, Prosvjetno-kulturnog vijeća i Socijalno-zdravstvenog vijeća, održanoj 11. lipnja 1965. godine donijela je rješenje o osnivanju Odbora za proslavu 900-godišnjice spomena Šibenika.

Za članove Odbora imenovani su: Antunac Grgo, Bakarić-Soljan Marija, Belamarić Branko, Bego Ante-Giljak, Bjelanović Živko, Bučević Vinko, Bujas Nikica, Bulat Živojin, Čelar Josip, Družić Ivo, Dujmović Frano, Erak Tomislav, Fulgoši Slavo, Friganović Mladen, Građaški Vitorim, Grubišić Jakov, predsjednik, Grubišić Slavo, Javorčević Gajko, Jelić Vojin, Junaković Stipe, Jurčić Zvone, Karadole Smiljana, Kordić Stjepan, Kronja Tomislav, Lasić-Šećat Milka, Livaković Ivo, sekretar, Ljubičić Ante, Ninić Josip, Novak Grgo, Novak-Tomasović Marija, Pači Šime, Panjkota Nikola, Paravić Miljenko, Periša Paško, Polak Čedo, Protege Miljenko, Ravić Jakša, Ribar Ivan, Rončević Petar, Sekulić Krste, Sekulić Petar, Nikolja, Smolčić Anton, Separović Blaž, Škarica Ksenija, Škarica Petar, Štambuk Zdenko, Šupuk Ante, Ungarović Bruno, Vlahov Milo i Živković Drago.

ODBOR ZA PROSLAVU

ODBOR ZA PROSLAVU

Na kraju je konferencija, na prijedlog Ante Miloševića, predsjednika Općinskog odbora SSRN Šibenik, uvođena zaključka o narednom radu Socijalističkog saveza na podizanju ekonomске moći naše komune i o društveno-političkom radu članova Socijalističkog saveza.

SVEČANOSTI U POVODU OTVARANJA PROSLAVE

Proslava 900-godišnjice Šibenika počinje 23. travnja. Toga dana održat će se nekoliko značajnih manifestacija. Prisustvovat će im niz eminentnih gostiju iz cijele zemlje.

dr Lovro Županović, a redatelj je Nikola Vončina.

Programom svečane akademije predviđeno je da se, pored ostalog, izvede i pet šibenskih podoknica od kompozitora dr Lovre Županovića, te zborna pjesma »Naš grad« od Jakova Gotova i jedan motet starog šibenskog kompozitora Ivana Lukovića. Pjesme će otpjevati RKUD »Kolo«, pod ravnateljem Nikole Bašića i dr Lovre Županovića, dok će klavirsku pratnju na svečanom akademiju imati Marija Seks.

Na dan početka proslave 900-godišnjice prvog spomena imena grada održat će se navečer, takođe u zgradama Narodnog kazališta. Akademija će prisustvovati niz eminentnih političkih, kulturnih i javnih radnika iz cijele Jugoslavije.

Na svečanoj akademiji izvest će se umjetnički program. Tekst uvodnog dijela togova svečanog skupa napisao je književnik Vojin Jelić. Pored ostalih, te večeri nastupit će Tonko Ninić, Arsen Dedić, Majda Radić,

Na dan početka proslave 900-godišnjice grada, 23. travnja, otvoriti će se dvije izložbe. U 12 sati u dvorani DIT-a bit će otvorena izložba likovnih radova učenika Šibenskih škola prvog i drugog stupnja na temu »Prošlost grada Šibenika«. Istog dana navečer u organizaciji Muzeja grada bit će otvorena izložba pod

nazivom »Šibenik na starim fotografijama«.

Svečanu sjednicu Skupštine općine Šibenik i akademiju snimat će JRT. Tonski snimak emitirat će se kasnije. To će doprinijeti da se s proslavom 900-godišnjice Šibenika

— prvi slavenski grad — upoznaju i gledaoci TV-programa u cijelom Jugoslaviji.

Za proslavu 900-godišnjice grada izrađen je i prigodni plakat u nekoliko tisuća primjeraka. Plakat je izradio akademski slikar Vladimir Petković. Vrijedno je takođe zabilježiti da je akademski kipar Grga Antunac izradio spomen-medalju, koja će biti dodijeljena najstaknutijim i najzaslužnijim sinovima Krešimirova grada.

(D. B.)

Otvaramo se dvije izložbe

U povodu proslave 900-godišnjice grada bit će 23. travnja otvorene dvije izložbe. U Muzeju grada otvara se izložba pod nazivom »ŠIBENIK NA STARIM FOTOGRAFIJAMA I RAZGLEDNICAMA«, a u prostorijama DIT-a izložba »KROZ PROŠLOST ŠIBENIKA«. Povodom otvaranja tih izložbi obratili smo se organizatorima da nam kažu koji je njihov cilj.

PROF. KSENIJA MARINOVIC, kustos kulturno - historijskog odjela Muzeja grada Šibenika:

— Svečana naše izložba je da prikaze izgled grada od druge polovine XIX stoljeća, tj. od vremena kad se u Šibeniku pojavit će fotografska pohodna, pa do prošlog rata. Oko stotinjak eksponata, na kojima su prikazani i mnogi interesantni objekti koji sačuvani su u Muzeju grada Šibenika.

koliko je poslijeratni razvitak izmijenio izgled grada od vremena kojeg izložba ilustrira.

Izložba »Šibenik na starim fotografijama i razglednicama« nastavlja se u stvari i čini jednu tematsku cjelinu sa VIII povremenom izložbom Muzeja, postavljenom u listopadu prošle godine. Ta je izložba »prikazivala lice Šibenika od XVI do sredini XIX stoljeća. Sadašnja izložba ne predstavlja glavni doprinos Muzeja velikoj proslavi Šibenika. To će zapravo biti postavljanje izložbe »9 STOLJEĆA ŠIBENIKA«, koja treba da prikaze ekonomski politički, kulturni i socijalni razvitak grada kroz devet stoljeća. Njezino otvaranje predviđeno je za 3. studenog ove godine.

(D. B.)

PROGRAM

POČETKA PROSLAVE

900-GODIŠNICE SPOMENA ŠIBENIKA

POD POKROVITELJSTVOM

JOSIPA BROZA TITA

Subota, 23. IV 1966.

8 sati	Prigodne svečanosti u školama
9 sati	Polaganje vijenaca u Parku strijeljanih
10 sati	Svečana sjednica Skupštine općine Šibenik
11 sati	Otkrivanje biste narodnih heroja na Obali palih omladinaca i na Poljani maršala Tita
11,30 sati	Promenadni koncert Gradska glazba na Poljani maršala Tita
11,30 sati	Otviranje izložbe »Šibenik na starim fotografijama i razglednicama« u Muzeju grada Šibenika
12 sati	Otviranje izložbe nagrađenih učeničkih likovnih nagrada u Društvenom domu
20 sati	Svečana akademija

ODBOR ZA PROSLAVU

ZBORNIK „ŠIBENIK“

Donosimo načrt kompozicije sadržaja zbornika »Šibenik«, koji se štampa povođom 900-godišnjice spomena grada.

U uvodnom dijelu bit će objavljeni slijedeći radovi: dr Mladen Friganović: »Geografske osnove Šibenika«, dr Miroslav Kravar: »O imenu Šibenika«.

U prvom dijelu zbornika bit će objavljeni slijedeći radovi: dr Duje Rendić: »Područje Šibenika prije osnutka grada«, Franjo Dujmović: »Najst

U DAROVNICI KREŠIMIRA IV IZ 1066. GODINE PRVI PUT SE SPOMINJE ŠIBENIK

Darovnica Krešimira IV iz 1066. godine

„Čvrst je morao biti ovaj grad i silna ruka njegovih stanovnika, kad se mletački dužd Orseolo 998. godine nije usudio da ga u svojoj vojni na Dalmaciju napadne, a znamenit je sigurno bio, kad su u njemu zasijedali hrvatski kraljevi Krešimir (1066.), Zvonimir (1078.) i Stjepan, posljednji Trpimirović“ – pisao je, među ostalim, u svome naučnom radu »DESET VJEKOVA ŠIBENIKA« jedan od istaknutijih Šibenčana novijeg doba dr BOŽO DULIBIĆ.

Kralj Petar Krešimir IV boravio je zajedno s Hercegom Stjepanom i drugim hrvatskim velikašima i crkvenim velikodostojnicima u Šibeniku 25. prosinca 1066. Istoga dana u Šibenik je došla i osnovateljica ženskog benediktinskog samostana Sv. Marije u Zadru Ćika i zatražila od Krešimira kraljevsku slobodu i zaštitu samostana.

Krešimir IV udovoljio je njezinu molbi i istog dana napisana je kraljevska darovnica. Taj dokument nije sačuvan u originalu, već se nalazio u prijepisu u »Kartularu Sv. Marije« u Zadru. U tom dokumentu sadašnji naziv grada Šibenika spomenut je prvi put u njegovoj povijesti. Prijevod darovnice glasi:

„Godine utjelovljenja gospodina našega Isusa Krista tisuku i šezdeset šeste, dok je u Carigradu vladao Duka, Ja, Krešimir, kralj Hrvatske i Dalmacije, sin kralja Stjepana, s dopuštenjem splitskog nadbiskupa Lovre, svih biskupa našega kraljevstva, te uz suglasnost našeg Hercega Stjepana i ostalih plemića Hrvatske dajem kraljevsku slobodu samostanu Svetе Marije u Zadru kog je osnovala moja sestra Ćika. Ako bi neki držnik želio nauditi spomenutom samostanu, ili silom nešto odnijeti, neka crkvi četverostruku nadoknadi, a sve njegovo pod kraljev sud potpadne. Nadbiskup i svjednoglasno ovo potvrdiše i svj. priznaše. Lovro, nadbiskup, hvalim. Stjepan, zadarski biskup, hvalim. Dabro, biskup biogradski, hvalim. Drago, rapski biskup, hvalim. Petar, osorski biskup, hvalim. Na dan rođenja gospodnjega, u Šibeniku, pred visam i spomenutom opaticom Ćikom, ova isprava je dana.“ (D. B.)

NAJVAŽNIJE GODINE IZ PVIJESTI ŠIBENIKA

KAO RIJETKO KOJI GRAD, ŠIBENIK IMA BOGATU I SLAVNU PROŠLOST. OVDJE DONOSIMO SAMO NAJVAŽNIJE GODINE IZ NJEGOVE HISTORIJE.

25. prosinca 1066. godine Šibenik je posjetio hrvatski kralj Krešimir IV s mnogim drugim svjetovnim i crkvenim dostojanstvenicima. Tom prilikom izdana je i darovnica, najstariji pisani dokument u kojem se prvi put spominje ime grada Šibenika.

30. listopada 1412. godine, poslije trogodišnjeg otpora, naš grad pada pod mletačku vlast – pod kojom će ostati sve do 1797.

9. travnja 1431. postavljen je prvi kamen temeljac katedrale Sv. Jakova.

1608. godine štampan je prvi šibenski statut.

17. kolovoza 1647. na Šibenik napada bosanski paša Tekelić sa 20 tisuća janjičara. Mjesec dana poslije toga, nakon neuspjele opsade, Tekelić se mora povući.

22. veljače 1849. godine Šibenčani prvi put biraju svoje općinsko vijeće, u koje je ušlo dvije trećine težaka, a za načelnika je izabran pučki sin Niko Koštan.

7. srpnja 1870. Šibenčani biraju prvog hrvatskog zastupnika u Sabor, a iste godine grad dobiva i prvu tiskaru.

29. siječnja 1870. (premijerom »Kipa od mesa« T. Ciconia) otvorena je zgrada novog kazališta, čija je gradnja počela 6. lipnja 1864.

4. listopada 1877. puštena je u promet željeznička pruga Perković–Šibenik i Perviće–Siverić. Željezničku vezu sa Zagrebom Šibenik je dobio tek 1925. godine.

12. svibnja 1879. godine pušten je u rad prvi šibenski vodovod – i prve javne česme.

28. kolovoza 1895. izvršeno je pokušno uključenje električne javne rasvjete.

1899. godine osnovano je RKUD »Kolo«.

1905. godine pokrenute su prve hrvatske novine političkog karaktera – »Hrvatske novine«.

12. lipnja 1921. godine, poslije trogodišnje talijanske okupacije, u grad ulazi burno pozdravljeni jugoslavenska vojska.

1937. godine podignuta je zgrada gimnazije i tvornica aluminija u Lozovcu.

15. travnja 1941. godine talijanski fašisti po drugi put ulaze u naš grad.

12. kolovoza 1941. godine s Piska polazi prvi odred šibenskih partizana.

22. svibnja 1942. godine talijanski fašisti strijeljavaju na Šubićevcu narodnog heroja Radu Konačara i 25 drugova.

3. studenog 1944. trijumfalno ulaze u grad jedinice naše narodnooslobodilačke vojske. Počinje život u slobodi.

(D. B.)

Na ovo kao da smo zaboravili

U pojedinim ulicama i na pojedinim kućama u gradu još uvijek možemo zapoziti ostatke okupatorskih parola i njihove simbole.

Čak ima i ostanaka talijanskih plakata (Tršćanska ulica – na drenim vratima nasuprot Nove crkve) o raznim naredbama i ograničenjima. U jednoj ulici sasvim se dobro vidi znak »fascia«.

Na zgradbi bivše komunalne banke, gdje je bila održana izložba namještaja, još je uočljiva jedna talijanska fašistička parola.

Na spratu kuće u Ulici Petra Grubišića, u čijem se prizemlju nalazi društvo »Narodna tehnika«, bila je ispisana jedna fašistička parola (sa stvari dio fašističkog »psihološkog ratovanja«). Ona je nakon oslobođenja premazana, ali se i danas može pročitati.

Koliko će još te parole i simboli bosti oči građanima našeg grada i drugim posjetiocima?

Sada je konačno vrijeme da nestanu i posljednji tragovi.

J. Č.

Prigodni žig

Na dan početka proslave 900 godina spomena Šibenika, 23. travnja, bit će u mjesnoj pošti na upotrebi prigodni žig, čije trajanje je predviđeno do kraja godine.

Replika žiga simbolizira karakteristične objekte starog dijela grada: katedralu Sv. Jakova, tipičnu arhitekturu starih zdanja na strmim obroncima iznad mora, a na vrhu kulu Sv. Ana. Oko crteža je istaknut prigodni tekst.

Za istu priliku filatelističko društvo »Šibenik« priredilo je posebnu spomen-omotnicu (br. 10) i prvu dopisnu kartu. Na oba spomen-izdanja reproduciran je crtež idejne rekonstrukcije Šibenika krajem XI stoljeća, a preko istog u žuto-zlatnoj boji udaren je pretisak: »900 GODINA SPOMENA ŠIBENIKA«. Na poledini omotnice odštampana je kraća legenda povodom velikog jubileja grada Šibenika.

Žig će biti na upotrebi na temelju odborenja Zajednice jugoslavenskih PTT poduzeća u Beogradu.

M. M.

U SLIJEDECJEM BROJU

Obavještavamo čitaoca da se u subotu, 23. travnja, u našem gradu otkrivaju četiri spomen-biste naših narodnih heroja, i to: na obali pred Kneževom palačom (do hotela »Jadranc«) biste narodnih heroja Mira Višića, Slobodana Macure i Vlade Ferana, a pred Domom JNA bista narodnog heroja Ante Jurlića.

O herojskoj borbi četvorice naših narodnih heroja i o njihovu herojskom životu u slijedećem broju našeg lista pišu Paško Periš i Vitorad Gradčić.

Od slijedećeg broja »Šibenki list« na čitavoj stranici donosi napis o 900-godišnjem razvoju našega grada, i to: kontinuiranu historiju grada, znamenite Šibenčane (uključujući i one koji danas stvaraju), najvažnije historijske spomenike u našem gradu, različite manifestacije u vezi s proslavom, nagradne natječaje, i slično. Svakom građaninu i svakoj našoj porodici pruža se time mogućnost da sve o gradu saznaju – NA JEDNOM MJESTU.

ZAISTA RIJETKA PRILICA!

Pored toga, naš list priprema još nekoliko tema koje će vas zanimati.

NADAMO SE DA ĆE »ŠIBENSKI LIST« POSTATI LIST KOJEG ĆE ČITATI SVAKO NASE DOMACINSTVO.

SAMODOPRINOS ZA ŠKOLSTVO

RADO BISMO GA PRIHVATILI

Već je otprije bilo jasno da ni budžet za ovu godinu neće biti u stanju da riješi neka pitanja koja već godinama tinjanju.

Novi privredni instrumenti nisu olakšali situaciju »probijenih« budžeta, već su je još više otežali. Bolje rečeno, postavili su im okvire stvarnih mogućnosti, a potrebe i mogućnosti dugo su išli u raskorak. U takvim je uvjetima »kresanje« budžeta bilo nemirnovno, iako kriterije potreba nije bilo lako odrediti.

Nakon zaista svestranog i gotovo minucioznog raspravljanja o budžetskoj potrošnji pred raznim forumima i pred raznim tijelima, sve do zborova birača, budžet se 12. travnja našao i pred odbornicima Skupštine općine.

I, mada su njegove najvažnije stavke (ne samo kao brojke već i kao problemi za rješavanje!) bile brižljivo tretirane, ipak se rasprava odvijala u sjeni financiranja školstva i čitave njegove problematike.

Školstvo naše komune bremeno je mnogim teškoćama, za njega se najviše i odvaja. U 1966. godini planirano je da Fond za školstvo raspolaže sa 1.022 milijuna starih dinara. Od toga 896 milijuna dinara čine dotacija iz budžeta društveno-političke zajednice, a to znači povećanje za 10,5 posto od raspolaživih sredstava u 8,5 posto.

Osim toga, 120 milijuna dinara sakupit će se od doprinosa radnih organizacija za finansiranje stručnog školstva.

Ali, sve to nije dovoljno!

U raspravi na sjednici Skupštine općine istaknute su neke činjenice, mahom do sada poz-

nate, koje govore o tome da je školstvo ove općine nezamislivo pod sadašnjim uvjetima.

Investicije za školstvo izostaju (Fond za školstvo raspolaže za investicije i otplate kreduita preuzetih zajmova tek sa oko 60 milijuna dinara), materijalna baza, uzevši u cijelinu, opada, primanja prosvjetnih radnika zaostaju. Trinaest do sještina posto učenika, od njihova ukupnog broja, imaju negativan uspjeh. U 5–6. sela školske zgrade su u takvom stanju da se mogu i same srušiti. Više od 40 posto učenika pohađa nastavu u prostorijama koje nisu za to namijenjene. Gotovo svugde nedostaje oprema. Zbog niskih primanja opada kod prosvjetnih radnika i interes za rad.

To je uprošćena slika situacije u školstvu. A u okviru općinskog budžeta ne može se ništa tražiti za poboljšanje takvog položaja škola. To je odbornicima bilo jasno.

Šta dakle poduzeti.

To pitanje nije postavljeno prvi put, ali odgovor treba končano konkretnizirati.

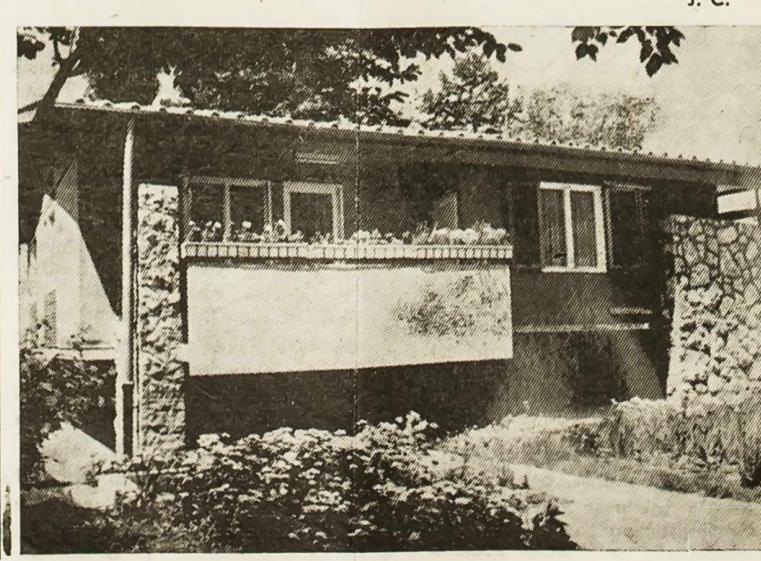
Treba svakako pozdraviti naprave privrede da osigura 100 do 120 milijuna dinara namijenjenih stručnom školstvu.

No, do sada se pokazalo da privreda nema jasnos cilja ni konkretnog plana u pogledu strukture srednjih stručnih škola. Već duže vremena naglašava se neophodnost otvaranja jedne srednje tehničke škole, ali kakve – to još nije definirano.

Vidimo da se ovih dana naš grad uređuje i sprema za veliku proslavu. Zadovoljstvo je gledati kako se okopavaju nasade i popravljaju ulice, kako se uređuje put od Šubićevca do tvrđave, itd.

Ali, još neke nedostatke treba što prije otkloniti. Radi se o natpisima. Nema ih u gradu mnogo, ali su ipak u većini slučajeva mnoga slova uništene.

je akutno, jer će »firmu« i inače trebati mijenjati. Uz okomiti svjetleći natpis banke postavljena je skela. Natpis će se vjerojatno skinuti i postaviti odgovarajući.

Natpis Prve osmogodišnje škole (»Simo Matavulja«), koji se nalazi pred ulazom, oštećen je i nerazumljiv. Pred školom stoji bista Sime Matavulja, a od njegova imena ostala su samo 3–4 slova!

Na ulazu u Komunalnu banku (sada Jadranska banka) stoji natpis: »Umunala banka«. Već dugo vremena nedostaje slovo »k«. Ali, to više ni

Na hotelu »Jadranc« ospozobljena je reklama »Hotel Jadranc«, ali naveće svijetli samo riječ »Jadranc«.

Ispod toga stoji natpis »restoran-kavarna«, ali u riječi restoran fale neka slova ili su ispreturna.

To je samo nekoliko najuočljivijih detalja. Ima ih vjerojatno još. Sve njih treba što prije otkloniti.

J. Č.

KAKVE RADOVE IZVODI PODUZEĆE »PLAN«

Poznato je da su u skladu s ciljevima privredne reforme predviđene izvjesne restrikcije u građevinskim investicijama. Principi financiranja stambene izgradnje također se mijenjaju, pri čemu će zainteresirana poduzeća i pojedinci imati ubuduće veću ingerenciju na način i politiku izgradnje stanova. To bi, međutim, moglo rezultirati izvjesnom stagnacijom u radu projektnih organizacija – ukoliko investitori ubuduće ne bi prilazili solidno izvršenim studijskim pripremama i ekonomskoj opravdanosti u planiranju građevinskih objekata.

Moderni grad

Zanimalo nas je kako se novi kurs u građevinarstvu odražio na jedinu projektnu organizaciju u Šibeniku, pa smo zamolili vodećeg projektanta »Plana« inž. Dinka Vesanića, koji je na to i na još nekoliko pitanja dao potrebne odgovore.

— Kao najvažniji projektni zadatak koji u ovom času izvodimo čine velike stambene zgrade na Križu. To su tri 14-katnice. One će se umnogome razlikovati od dosadašnja dva izgrađena nebodera. U prvom redu građevnim programom za stanove u novim neboderima koje projektiramo nije se postavljao zahtjev da oni budu samo »njajefftiniji«, kako je to traženo kod projektiranja »crvenog« i »plavog« nebodera. Takođe pozitivniji stav investitora rezultat je višegodišnjeg iskustva koje su stekli i projektni i stanari u dosad izgrađenim visokokatnicama u Šibeniku.

Recite nam što karakterizira nove stambene objekte?

— Osim što je stubište direktno osvjetljeno i prozračeno, a isto tako i svih prostorija u stanovima, zatim mogućnost grijanja prostorija za dnevni boravak mališanim pećima, primjena ugrađenih ormara, prostorije za dječji vrtić, kao i to da je svakom stanaru osigurano jednom u 14 dana korištenje praonice i sušionice. Sve te karakteristike rezultirat će kvalitetom stambe-

nog prostora koji će u cijelosti zadovoljiti nove stanare.

Kakvi projektni radovi predstoje u ovoj godini?

— Uz projektiranje triju stambenih visokokatnica izrađujemo urbanističko rješenje okoliša u čijem se okviru planira izgradnja tvrđave Križeva ulice, koju na tom potezu tretiramo kao »gradsku obalu«, sa vidikom prema luci, Kanalu i Pakleni, što je u skladu s postavkama regulacionog plana. Pokraj novih solitera projektira se park u kojem će se smjestiti nekoliko dječjih igrališta, te prostori za klupama za rekreaciju građana. Nakon dovršenja svih građevinskih radova taj dio grada bit će najljepši i najfunkcionalniji rejon za stanovanje.

Drugi zadatak na kojem radiamo odnosi se na objekte sa stanovima za tržiste, koji će se podići u produženju stambenog objekta »Kožara«. Za tu svrhu projektiramo visokokatnicu sa 88 stanova. Nadalje, ovih dana smo završili pripreme za projektiranje stambeno - poslovog objekta u Dragi. Naime, riječ je o dovršenju arhitektonskog zahvata u koji su smje-

Na kakve teškoće nallazite i što želite posebno naglasiti?

— Činjenica je da je naše poduzeće dosad gotovo u pravilu dobivalo projektnе zadatke sa zakašnjenjem, iz čega je rezultiralo da se i projektna dokumentacija izradivala užurbanio i u psihozi da zakašnjenje isporuke projekta ne izazove i zakašnjenje u izgradnji planiranih objekata.

U takvim slučajevima mnogi projektni zadaci su nas mimošli, jer su se investitori potaknuti odlučivali da »prekupe« gotov tipski objekt izrađen u Splitu ili negde drugdje i da takav objekt »ubace« i nekako prilagode mjestu na kojem nije odgovarao.

Stoga posebno naglašavam da naši investitori treba da uoče logičnost, da projektne dokumentacije za svoje objekte povjere afirmiranim stručnjacima koji djeluju u blizini ambijenta koji se izgrađuju. Samo na taj način otpast će nesporazumi koji prate gradnju objekata po projektima »udaljenih« projektantima.

Prvenstveno se teži da investitori na vrijeme pristupe pripremi tehničke dokumentacije za svoje objekte, pa će u tom slučaju i projektni biro »Plan« moći bez žurbe, ali nakon potrebe analitičke i studijske pripreme, postići takva arhitektonска rješenja koja će u cijelosti zadovoljiti i investitora i izvođače radova. (jj)

Potrošač tuži tvornicu

Još pred kraj 1964. godine naručio je Nikola Gović, penzioner iz Šibenika, kod tvornice »Torpedo« u Rijeci brodski motor od 6 KS. U zaključnici je stajalo (zaključnica br. 140/64. od 2. XI. 1964) da je cijena motora 517.670 dinara. Rok isporuke: prvo polugodište 1965. godine.

Gović je uplatio iznos od 470.000 dinara i čekao isporuku motora, da nakon toga uplati još 47.670 dinara.

U pismu od 3. ožujka 1965. »Torpedo« obavještava Govića da do isporuke naručenog motora ne može doći – radi nedostatka deviznih sredstava. O roku isporuke nema ni riječi.

Dvadeset i drugog ožujka 1965. obavještavaju ga da motor ne mogu isporučiti prije četvrtog kvartala 1965. godine. Naručilac može – ili pristati na taj rok ili stornirati zaključnicu!

U međuvremenu Gović je sagradio brod za motor – koji nije stigao. Nije mu preostalo drugo nego da pristane na novi uvjet i da čeka kraj godine, jer motor mu je bio neopohodan.

Cekao je, ali motora nikad. Tek 24. veljače ove godine tvornica ga obavještava da je sada nova cijena istog motora 853.200 starih dinara, pa da, ukoliko želi motor, izvoli uplatiti razliku od 336.200 dinara! Rok isporuke bio je naveden za kraj ožujka.

Trideset prvog ožujka Gović šalje tvornici telegram sa plaćenim odgovorom – u kojem

traži objašnjenje, ali na telegram ne dobija nikakav odgovor.

Sada stoji stvar ovako: motora nema ni danas. Iznos od 470.000 starih dinara još se uviyeč nalazi kod poduzeća »Torpedo«. Razliku od 336.200 dinara Gović zaista ne može platiti.

— Da li je riječka tvornica motoru postupila pravilno? — stati protiv poduzeća koje na takav način posluje s potrošačima se Gović. I po kakvim se cima. J. C.

Prema riječima drugova iz Šibenske carinarnice, od početka ove godine sve se više uvozi kultivatora, pa ih je carinjeno 25.

U tom razdoblju carinjena su i tri kamiona, jedan motorkotač i tri osobna automobila. Od ostalih artikala u spisku smo našli 12 brodskih motora, 6 mašina za pranje rublja, 3 mašine za šivanje, 4 mašine za pletenje, 3 pumpe za vodu, itd.

Interesantno je zabilježiti da

kriterijima određuje cijena proizvoda, odnosno, koji je moment u sklapanju pravnog posla mjerodavan u pogledu važenja cijene? Zar zaključnica nije punovažan ugovor između proizvođača i kupca?

O tome će presuditi Privredni sud, jer će Gović tužbom

ustati protiv poduzeća koje na

takov način posluje s potrošačima.

PRIVREDNICI GOVORE

REFORMA JE TEK PRED nama

Trgovinsko poduzeće »KORNAT« zapošljava 108 osoba. Na nekvalificiranu radnu snagu otpada 20 posto. U poduzeću radi velik broj žena – one čine 65 posto zaposlenih. U prodavaonicama toga kolektiva potrošači nabavljaju posude, kemijske industrijske proizvode široke potrošnje, obuću, plastične materije, knjige, itd.

Iako je poduzeće po tipu mješovitog karaktera, prodavaonice su specijalizirane, pa i to omogućava suvremenije usluge.

To bi bio »lični karton« poduzeća »Kornat«, kako nam ga je predstavio direktor STJEPAN ŠINKO. S drugom Šinkom razgovarali smo o poslovanju poduzeća, planovima i problemima koji stoje pred tom organizacijom.

— Planova ima – rekao je na početku razgovora drug Šinko.

Eto, prije nekoliko mjeseci Radnički savjet našeg poduzeća donio je plan razvijati za narednih pet godina. Tim planom predviđeno je otvaranje pet prodavaonica na području grada i isto toliko na širem području komune. Neke od tih prodavaonica bit će locirane i na području nekih drugih komuna.

Cini mi se posebno važnim

da kažem da proširenje djelatnosti našeg poduzeća izvan granica naše komune predstavlja u sadašnjem trenutku – nužnost – svjedoci smo nastojaњu da trgovinske radne organizacije okrugne. U tom pogledu mi smo već postigli i neke rezultate: prošle godine »Kornat« je ostvario oko 100 milijuna starih dinara prometom svojih artikala na području susjednih komuna.

Dakle, nekako u duhu intencija privredne reforme?

— Mislim da nema sumnje da privredna reforma zahtijeva od radnih organizacija racionalnije poslovanje – a to znači povećanje produktivnosti, sagledavanje ekonomičnosti i rentabilnosti. Pred nas se, da samo to spomenem, postavio zahtjev boljeg poznavanja tržista i uvjeta nabave robe, a i zadatak da se organizacija poduzeća podigne na suvremeniji nivo. Eto, i mi smo tražili unutrašnje rezerve. Najteže je bilo riješiti višak radne snage. Mislim da taj problem riješili prošenjem poslovanja.

S druge strane, pokazalo se da u našem kolektivu iz objektivnih razloga nedostaje administrativnog kadra. Samo pomisao na povećanje administrativnih poslova a ti su poslovi dobrim dijelom nastali uslijed prenosa poreza na promet iz oblasti proizvodnje u oblast potrošnje, nije simpatična i izaziva s prijedlogom o povećanju administracije pred organe samoupravljanja bilo je isključeno. To pitanje ni do danas nije riješeno, pa ukoliko se promjenom propisa o porezu na promet ne pojednostavni rad povezan s tim, mislim da će jedini put biti uvođenje mehanografije.

Nije li vašim gornjim odgovorom ujedno potaknuto pitanje o kadrovima?

— Mislim da je smanjenje učeničkog staža sa tri na dvije godine, a tu mislim na školovanje trgovinskih pomoćnika, bila medvedna usluga. Naime, praksa je pokazala da su dvije godine prekratak rok za školovanje kvalificiranih trgovinskih radnika. Posljedica te kratkoće je u tome da trgovina dobiva kadar koji, moram to kazati, ne može uspješno savladati složene poslove koje pred njih po-

stavlja suvremena trgovina.

Ako je potrošač ponekad nezadovoljan odnosom osoblja trgovine prema njemu – eto mu razloga zašto je to tako. Inace, naš kolektiv školuje 3 ekonomista i jednog pravnika, pa će se to već uskoro osjetiti i u našem svakodnevnom radu.

Kako se privredna reforma reflektirala na trgovini i šta vi u tom pogledu poduzimate?

— Iako je od uvođenja privredne reforme prošlo prilično vremena, mislim da se trgovina nalazi tek u početnoj fazi tog procesa i da trgovinske radnike čeka još dug i nimalo lako put do oživotvorenja intencija novog privrednog sistema.

U tome, naravno, moramo sagledati i rad »Kornata«.

Mi smo se složili da se intenzifikacija rada može postići pravilnim nagradjivanjem i uvođenjem štalog kruga radnika u proces odlučivanja u svim pitanjima rada i organizacije kolektiva. Mi smo, pored raspodjele, na ekonomске jedinice prenijeli i veći dio samoupravnih prava, kao na primjer: pravo zasnivanja i pravo odluke o prestanku radnog odnosa,

D. B.

Borovi se ipak suše

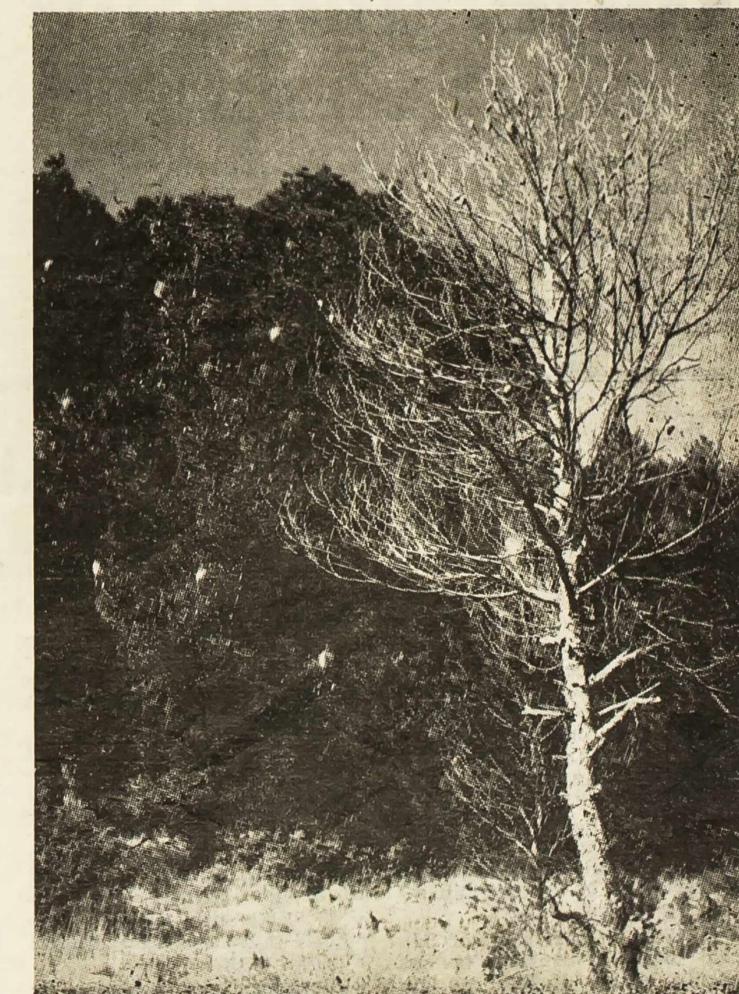
Šuma na Jelinjaku kao da je zaboravljena, tj. kao da je nitko ne čisti i ne održava.

S magistrale se može vidjeti da se šuma bezobzirno sijeće i da u tome nitko nikoga ne ometa. Osim toga, puna je gusjenica, pojedina stabla sasvim propadaju. Šuma, inače, na prvi pogled ostavlja utisak svježine.

Na toj dionici magistrale zaustavljaju se mnogi turisti da bi se odmorili u hladovini šume, a osobito na platou koji se pružaiza okuke na izlasku iz zaljeva Grebaštice. Tu se nalazi i lijepo mjesto za kampovanje – mirna uvala okružena borovima.

No, baš na tom mjestu borovi stradaju. Neki se već i suše.

Vjerujemo da bi se moglo sprječiti ono što se vidi na našoj slici, snimljenoj na rubu šume.

IZ PODUZEĆA »TKANINA«

Uskoro nova roba

U koliko će mjeri šibenski trgovinski radnici uspjeti da osiguraju dobar, širok i kvalitetan assortiman raznih proizvoda, vidjet će se u toku sezone.

Potrošači će biti, bar što se tiče odjevnih predmeta, najbolji »reklamni pano« naporu trgovine.

Budući da je ponekad najvažnije »ono što se vidi«, nazvali smo trgovinsko poduzeće »TKANINU« i zamolili drugove da nam kažu kakve će sve novitete šibenski potrošači moći razgledati ili nabaviti u prodavaonicama toga poduzeća.

Informirani smo da će »Arena« iz Pule isporučiti najnovije modele ženskih ljetnih bluza, a da su osigurane i dovoljne količine veoma traženih dijelotkanina. Za vrijeme ljeta, reklisu nam u poduzeću, u prodavaonicama će biti i svih vrsta tkanina i tekstilne konfekcije.

Zahvaljući pravovremeno uspostavljenom poslovnom kontaktu, »Varteks«, »Novoteks« (iz Novog Mesta) i Krapinska tekstilna industrija isporučiće »Tkanini« sasvim dovoljno najkvalitetnijih tkanina, uključujući tu i sintetičke tkanine.

Nadale, u ljetnim mjesecima će potrošači moći nabaviti muške košulje, pamučne ženske haljine i ženske najlon-carape uvezene iz Italije, i to sve u širokom izboru.

Interesirali smo se i za cijene tih proizvoda, pa nam je rečeno da će se sava navedena roba prodavati uglavnom po cijenama koje će se kretati na nivou cijena u jugoslavenskoj maloprodajnoj mreži.

GODIŠNJA SKUPŠTINA PD »PROMINA«

Malobrojni ljubitelji prirode u Drnišu sastali su se prošle nedjelje da održe godišnju skupštinu planinarskog društva »Promina«. Skupštini je prisustvovao i predsjednik Kotarskog saveza planinarskog društva Karmelo Lovrić.

Članovi društva u prošloj godini nisu postigli željene rezultate. Da bi u ovoj godini rad bio uspješniji, zaključeno je da se društvo organizaciono sredi da se u planinarstvo unese takmičarski duh i tako privuče što više mlađih članova.

Novozabrani upravni odbor (predsjednik Mile Brakus, tajnik Ilija Medaković i blagajnik Cvitan Mikus) obećaje da će rad planinarskog društva »Promina« u budućnosti biti bolji. (c)

AKTUELNA TEMA

Gdje pronaći radna mjesta

Iako su već prošla tri i po mjeseca 1966. godine, nije se ni sada loše zapitati: kakve će biti mogućnosti zapošljavanja u ovoj godini?

Pitanje naizgled može biti bespredmetno, ali mu odgovorni faktori pridaju veoma mnogo pažnje. O tome gdje bi se mogla pronaći nova radna mjesta raspravlja se često, ali odgovora koji bi zadovoljavao još uvijek nema.

Poznato je da će u prvoj polovini ove godine biti potpuno završeni radovi na Jadranu, a zatim i radovi na magistrali, a zatim i radovi na

Pored toga, Skupština općine Šibenik donijela je odluku o likvidaciji Tvornice tankostijenne opike i kreča u Skradinu, pa će i time blizu 100 radnika ostati izvan »ispлатnih lista«.

Zbog toga što je građevinska djelatnost na području naše komune u stagnaciji, nači će se u toku ove godine na spisku nezaposlenih — prema sadašnjoj situaciji još oko 200 radnika.

Sve to govori da će u ovoj godini, prema 1965. na području šibenske komune broj zaposlenih opasti za oko 600 radnika. Gdje je izlaz iz takve situacije?

Budući da je riječ o šibenskom području, onda se bez dvojbe nameće potreba znatnog investiranja, jer su se u posljednjih deset godina ulaganja vršila isključivo u mehanizaciju postojećih kapaciteta (poduzeće »Luka«, pogon TLM »Boris Kidrić« u Lozovcu, i drugi).

Da li će se to ostvariti, zavisi i od komune i od izvanjskih faktora. Neki dosadašnji poteci ne predskazuju u tom pogledu nimalo optimizma. (D. B.)

Lovački pucanj u prazno

Sudeći po nekim indicijama, nije teško zaključiti da su šibenski lovci nezadovoljni. Po njihovu mišljenju, u našoj komuni nije nitko zainteresiran za ovu granu privredivanja.

To potvrđuju činjenicom da na njihov pismeni zahtjev Skupštini općine, da se sklopi ugovor o eksploataciji lovne teren, uopće nije odgovoren. Nadalje, udruženje lovaca razradio je sedmogodišnji plan lovne privrede, a nitko iz općine nije sašao da shodno da o tome kaže koju riječ ili da dade privor.

Kad je kasnije trebalo platiti odstrel, nastale su komplikacije.

— Nama je, kaže sekretar Saveza lovačkih društava općine Šibenik Mirko Kokot, poslan

dopis da platimo odstrel i novac uputimo Šumskom gospodarstvu. Mi smo taj zahtjev obdili, jer nije u skladu s novim Zakonom o lovnu.

Nadalje, u našem savezu ima nekoliko patuljastih lovačkih društava i oni iz niza razloga nisu sposobni za normalno privredovanje, pa smo dali pismeni prijedlog komuni da se ta društva integriraju. Ali, i taj naš zahtjev je ostao »glas vapijućeg u pustinje«. Ništa u tom pogledu nije učinjeno, pa ta društva i dalje životare.

Informirani smo i o tome da

su prošle godine lovačke organizacije na području naše komune, naime odstrela, ostvarile blizu 3 tisuće dolara, da su pustile u lovišta blizu 700 komada razne divljači, itd.

Lovci dakle rade, ali su uvjereni da se njihova nastojanja ne potpomažu. Oni su spremni da o unapređenju lovstva, kao unošne privredne grane, porazgovaraju sa svim faktorima, jer, kažu, devize prolaze mimo nias, a mi nismo u stanju da ih zarađimo, i to zbog razlikih ne razumijevanja. (D. B.)

SJEDNICA SKUPŠTINE OPĆINE DRNIŠ

Troškovi veći za 40 posto

U velikom paketu materijala, koji je uz poziv za XVII zajedničku i VI odvojenu sjednicu Općinskog vijeća i Vijeća radnih zajednica dostavljen općinskim odbornicima, izdvajala se Analiza razvojnih mogućnosti drniške općine za 1966. godinu. Na jednaku pažnju je naišlo i obrazloženje prihoda i rashoda budžeta u 1966. godini, o kojem su prethodno svoju riječ rekli i građani na zborovima birača.

Niska akumulativna sposobnost drniške privrede je prepreka brzom razvitku, ističe se u analizi razvojnili mogućnosti. Na usporen tempo društveno-ekonomskog razvijanja utječe

nije rešeni problemi unutar radnih organizacija: zastarjela organizaciona struktura, neadekvatni donosi u raspodjeli, slaba investiciona i kreditna politika.

Fizički obujam proizvodnje, kao najrealniji pokazatelj, nije porastao u tolikoj mjeri koliko bi se moglo zaključiti kad bi se on promatrao kroz financijske pokazatelje. U cijelini proizvodnja je neznatno porasla, a u pojedinim privrednim organizacijama je i u padu: proizvodnja mrkog ugljena i boksita. Najveći porast proizvodnje zabilježen je u Dalmaciji — plastiči i Kamenolomu. U 1965. godini zaposlenost je opala za 6,31 posto ili 245 radnika.

Prosječni osobni dohodak u drniškoj općini iznosi 40.103 stara dinara. Prosječni u privredi iznosi 34.514, a u neprivrednim

djelatnostima 48.402 stara dinara, što govori o nepovoljnoj strukturi, rovećanjem troškova života za oko 40 posto opao je standard života, jer osobni dohoci nisu proporcionalno rasci sa troškovima života.

Ukupno se ostvare opći uvjeti razvoja koji su zahtevani novim privrednim mjerama, u 1966. godini se predviđa da će društveni bruto-proizvod porasti za 28,6 posto, a realni osobni dohodak za 9 posto. Plansko predviđanje kretanja proizvodnje investicija po pojedinim granama očekuje da će proizvodnja mrkog ugljena porasti za 11,85 posto, u Kamenolomu za 2,5 a u Dalmaciji — plastiči za 11,79 posto. Puštanjem u rad suvremene klaonice kapaciteta 10.000 kg svježeg mesa dnevno i 100.000 kg suhog pršuta godišnje — u potpunosti će se zadovoljiti drniško tržište.

U 1966. godini dovršit će se asfaltiranje ceste Drniš — Šibenik. Predviđena sredstva za školstvo namijenjena su za

kupovanje opreme i suvremenih učila, opravku školskih prostorija i za porast plaća prosvjetnih radnika za 7 posto. U vezi s proširenjem punktova zdravstvene službe graditi će se ambulanta u Cvrljevu.

Od ukupnih budžetskih sredstava, kada se ona umanje za jedan posto, što ide u rezervni fond, za budžetsku potrošnju u ovoj godini ostaje 828,3 milijuna starih dinara. Od tega će se za školstvo i kulturu odvojiti 50,92 posto, za državnu upravu, sud i društveno — političke organizacije 22,59 posto, za socijalnu i zdravstvenu zaštitu 6,99 posto i za investicijske obaveze i anuitete 10,62 posto. U odnosu na 1965. godinu izdaci za školstvo i kulturu veći su za 14,19 posto, a za socijalnu i zdravstvenu zaštitu 53,24 posto, dok će izdaci investicije biti manji za 32,93 posto.

Na dnevnem redu se nalazi 10 odluka i 11 rješenja. Ukinut je Fond za dječju zaštitu i Komunalni fond, skinuta je prinudna uprava nad privredno zanatskim poduzećem »Radnik«, Dušanka Grubor postavljena je za referenta za pravnu pomoć, a u Savjet Konzervatorskog zavoda Dalmacije kao predstavnik Općine imenovan je Vladimir Mojaš. (c)

Mnogo prijedloga oko mosta

Iako most preko Šibenskog zaljeva još nije završen, on pal privlači pažnju, i to ne samo kao veliko tehničko ostvarenje, već i kao predio koji će predstavljati izvjesnu turističku atrakciju.

Jasno je da ga u tom pogledu moramo iskoristiti. To nam se nameće samo od sebe — htjeli mi to ili ne. Ali vrijeme prolazi, a neke stvari još nismo ni načelno rješili.

Na lijevoj obali zaljeva, po red ulaska na most, uređuje se veliki plato za parkiranje velikog broja automobila. Trebalo bi da već ovog ljeta tu postoji dobar informativni punkt. Negdje u tom predjelu postaviti će se i ogromni panosibenske katedrale.

Parkirište bi trebalo dobro urediti i postaviti na njemu čuvare koji znaju strane jezike. Već sada treba pomicati i na ugostiteljski objekt na tom mjestu, ako ne u ovoj sezoni, a ono bar kasnije.

Ovog ljeta morat će se što-impromizirati. Možda će na tom mjestu biti dovoljna samo jedna aluminijска kućica s pješčinom i hladnim jelima, ili što drugo.

Sjetimo se samo kako je u prošloj sezoni na Martinskoj dobro poslovalo — jedan privatni »roštilj«?

J. C.

Do ožujka zaposleno 255 osoba

Općinski zavod za zapošljavanje u Šibeniku našao je u prva tri mjeseca ove godine radno mjesto za 255 osoba, i to u radnim organizacijama na području šibenske komune.

U veljači je zaposleno 87 osoba, i to 43 muškarca i 44 žene. Ali, posao je početkom toga mjeseca tražila čak 1.588 osoba.

Novo radno mjesto u toku veljače našlo je 36 visokokvalificiranih radnika, jedan polukvalificirani radnik (od toga su bile 22 žene). U ožujku je zaposleno i deset osoba koje su imale visoku, višu i srednju stručnu spremu, a radno mjesto našlo se i za pet osoba sa nižom stručnom spremom.

Na kraju ožujka još uvijek je 1.328 osoba čekalo na radnu knjižicu. U tom mjesecu zaposleno je 20 visokokvalificiranih i kvalificiranih radnika (a od toga samo jedna žena), dva polukvalificirana i 45 nekvalificiranih radnika (od toga su bile 22 žene). U ožujku je zaposleno i deset osoba koje su imale visoku, višu i srednju stručnu spremu, a radno mjesto našlo se i za pet osoba sa nižom stručnom spremom.

Od 1.328 osoba koje su krajem ožujka tražile radno mjesto bilo je 405 onih koji su posao tražili prvi put. (D. B.)

GODINE KOJE SU POTRESALE SVIJET

Godinu dana nakon dolaska nacista na vlast u Njemačkoj svijet je zakoračio u još jednu od niza nemirnih godina — 1934. Jedna nepolitička senzacija odjeknula je u Ameriku i svijetu. Dvadeset petog siječnja uhvaćen je u Tasconu (Arizona) John Dillinger (sa 32.000 dolara) — „neprijatelj broj 1“ — običac banaka — gangster najvećeg formata iz Alfonso Caponea. Ali, slavljie policije nije dugo trajalo. U ožujku iste godine Dillinger je sa zločincem Herbertom Younghbloudom pobegao. Skriva se do srpnja. Ubijen je krajem mjeseca u Chicagu, ispred jednog filmskog studija.

Na drugom kraju svijeta, u Beču, samo nekoliko dana kasnije (25. srpnja) ubijen je u svome uredu austrijski kancelar Engelbert Dollfuss — od strane nacističkih terorista. Za ubijstvo je bio optužen i kasnije obješen Otto Planetta. No, poznata »afera Dollfuss« time nije bila okončana. Politički život susjedne Austrije između dva rata bio je veoma turbulentan. To je bio period kada su socijalisti počeli uvoditi stanovite socijalno-ekonomske promjene. Hitler se to nije svjedeo, pa je već tada bacio oko na Austriju, kao budući sastavni dio njemačkog Reicha.

Prošlo je tačno osam dana od ubijstva Dollfussa, kada je 2. kolovoza umro u Berlinu (pod sumnjivim okolnostima) njemački predsjednik, stari von Hindenburg. Odmah zatim Hitler je postao kancelar, a onda se proglašao za »Führerak.

Devetog listopada ubijen je u Parizu i jugoslavenski kralj Aleksandar I. Napetost u Evropi rasla je iz dana u dan. Početkom 1935. godine Hitler je odbacio Versailleski sporazum, koji je Njemačkoj, pobijedenoj u prvom svjetskom ratu, nametnuo niz ograničenja i oduzeo kolonije. U drugom dijelu toga ugovora (prije je sadržavao Pakt Lige naroda) postavljeni su Njemačkoj novi uvjeti: pokrajina Elzas in Lotaringija pripad će se Francuskoj; Belgija će dobiti Eupen i Malmédy. Poznjan i Koridor dodijelit će se Poljskoj, Hulčin Čehoslovačkoj, sjeverni Schleswig (nakon referendumâ) Danskoj, a Memel Litvi. Danzing postaje slobodni grad pod suverenitetom Poljske. Istočni dio Sleske pripojiće se također Poljskoj. Zabranjuje se priključenje Austrije Njemačkoj. Nižu se još »vojnje klausule« i zabrane naoružanja. Hitler je sve to pogazio, koristeći trzavice u zemljama »zapadne demokracije«.

Početkom ožujka 1935. godine nastavlja se u Beču afra Dollfuss. Na optuženičku klubu izveden je dvostruki ministar, »zemaljski kapetan«, i prije gotovo neograničeni gospodar Stajerske, kandidat za austrijskog kancelara, dr Anton Rintelen. Taj nekadašnji sveučilišni profesor optužen je za veleizdaju u vezi sa ubijstvom kancelara Dollfussa. On je intrigirao protiv kancelara osobito za vrijeme svoje misije u Rimu kod Mussolinića, kamo ga je sam kancelar poslao. Nekoliko dana prije ubijstva Rintelen se vratio u Beč. Nakon puča pokušao je »samoubijstvo«.

Cudna je politička logika tega vremena, ali i shvatljiva. Kako se politički barometar dizao, tako ga je slijedio onaj vojni i strateški.

U ožujku 1935. godine britanski je parlament izglasao nove budžete za vojsku, mornaricu i avijaciju. Zabilježeno je da je novi budžet za avijaciju Britanije iznosio za tu godinu 22.061.000 funti sterlinga. »U toku zadnjih godina« — pisali su naši listovi — »upadno se povećavaju izdatci za avijaciju — koji sve više dolaze u nepraznje sa onima za vojsku i mornaricu«. A kakva je bila namjena avijacije u prošlom ratu, to je svijet i te kako osjetio. U to vrijeme, međutim, Francuska izgradije svoju ratnu mornaricu. Ona gradi velike oklopne krstaše od 35.000 tona! Njemačka gradi podmornice, kopnenu vojsku i motorizirane i oklopne divizije.

Odnosi Washingtona i Moskve izazivali su zabrinutost demokratskih krugova i na samom Zapadu, USA su, naime, prekinule pregovore sa Sovjetskim Savezom u vrijeme kada je Japan ozbiljno ugrožavao ravnotežu na Dalekom istoku i Tihom oceanu. U znak protesta 25.000 radnika u New Yorku organizira demonstracije i protestira protiv vladinih mjerâ.

Veliki engleski dramatičar Bernard Shaw poslao je tom prilikom njemačkim radnicima poruku solidarnosti.

Liga naroda nije se proslavila svojim mirovnim akcijama. Sve je, manje više, ostajalo samo mrtvo slovo na papiru. Svoj najteži poraz doživljavala je Liga u toku 1935. godine, kada nije mogla sačuvati Etiopiju, svoga člana, od napada fašističke Italije, koja je i sama bila članica Lige.

Svoju nemoć pokazala je Liga posebno u španskom građanskom ratu.

Kakvu su računica imale velike sile u slučaju primjene sankcija prema Italiji vidi se i po tome što su u USA izračunali da bi samo trgovacki odnosi sa Italijom u primjeni sankcija pokazivali gubitak od 5 milijuna dolara mjesечно. Za to vrijeme Italija se grožnjavala spremljala za rat. Ona je u luci Nivo u Tripolišu ukotila snažnu eskadrulu ratnih brodova» za svaki slučaj. Istodobno je na berzama naglo padala vrijednost talijanske lire. Gubici na milanskoj berzi dosegali su sumu od 675.000.000 lira. Petnaest najjačih burzovnih senzora stajalo je pred slonom.

Početkom listopada 1935. godine talijanska vojska u Abesinijski triporazu. Agencija Reuter javlja 5. listopada iz Londona — da je talijanska VII divizija, koja je izvršila napad na Adigratu, bila prinuđena na umak. Talijanske trupe koje su napredovale prema Aganu — bile su »ametice« potučene!

U to vrijeme Britanci utvrđuju Gibraltar i opremanju ga za slučaj rata. Početkom listopada 1935. stižu u Gibraltar transporti sa avionima i topovima. Postavljeno je 50 novih baterija.

Nam je komplot u Evropi — otok protiv republikanske Španije.

Od tada naš kontinent postaje žarište sukoba i svjetskog rata.

J. Čelar

Reportaža

POMORAC i stvarno i simbolično

svima su mornari, oficiri, zapovjednici i brodovi. Veliki brodovi s velikim dimnjacima.

»Ovo je brod »President Wilson« — pokazuje mi jednu od slika.

»Ipak, najdraža mi je ona velika i već pokidana. Prikazuje grupu putnika i članova posade putničkog prekoceanskog broda »Belvedere«. U prvom redu, sa pojasmom oko sebe (detalj naše slike), nalazi se jedna djevojčica, dva dana prije toga spašena iz oceana. Kao da se juče dogodilo«, sjeća se stari pomorac. A dogodilo se 1918. godine.

»Plovili smo iz Trsta preko Patrasa, Napulja za Rio de Janeiro. Bilo je vrijeme ljeta i u ovim našim krajevima, ali je vrucnica kuda smo plovili bila još veća. Tropska klima na mnoge je djelovala uznemirujuće. Dugo se putovalo, a putnici nenaviknuti. Na brodu je bilo i mnogo djece. Roditelji su pazili na njih dok bi se šetali palubama. Ipak, jedna je petogodišnja djevojčica izmakla kontroli. Lopta joj je pala u more. Djevojčica se provukla s onu stranu ograde i stropštala — u ocean!

Nastala je panika. Svuda vrisak i zapomaganje. Brod još nije uopće stigao da se zaustavi. Probio sam se do ograde i ugledao djevojčicu u »brazdâ« broda.

Radilo se o sekuhđama. Prijetila je i velika opasnost

Nađite se, slikari

VIKTOR RADIĆ, poznat našim građanima po veoma uspjeloj izložbi slika održanoj prije pet godina, nekako je bio »izvan javnosti«, malo se o njemu čulo.

Ali, Viktor nije prestajao da živi u svijetu boja. Kako je optimista i dosta talentiran, posvetili smo mu ovaj stupac.

Šta vas je privuklo »bojam«?

— Neki kažu da se to u čovjeku nastavi s rođenjem. Moj je otac soboslikar, i mislim da u toj činjenici treba tražiti moje, da se tako izrazim, opredjeljenje.

Postoji li kod vas dilema: mo-

derno ili klasično slikarstvo?

— Ne, ja poštujem i jedno i drugo. Volim dobra djela bez obzira na pravce.

Da li je ta maksima prisutna i na vašim platnim?

— Apsolutno.

Od izložbe je prošlo mnogo

vremena?

— Nadam se da drugu nećete čekati. Imam oko 40 radova u ulju, grafici i akvarelu, pa mislim otvoriti izložbu slika, možda poslije ljeta.

Kakva je »klima« za likovni rad u Šibeniku?

— Mislim da nije povoljna. Čovjek je u glavnom prepusto sam sebi, a to nije dobro.

Meni se čini da bi bilo i dobro i lijepo kad bi se u ovim svečanim danima proslave 900-godišnjice spomena grada našli zajedno svi šibenski slikari-amateri i dogovarili se o jednoj zajedničkoj izložbi slika.

Na kraju nam je V. Radić rekao da se iduće školske godine namjerava upisati na likovni odjek Pedagoške akademije u Splitu. (D. B.)

od morskih pasa, kojih u tim vodama ima mnogo. Skočio sam. Oko mene su bacali tanjure kako bi zavarali morske pse. Nemam se, naime, zaljeću na bijele predmete.

Djevojčica sam dohvatio u posljednjem trenutku.

Spasavanje je trajalo 20 minuta: dok se brod zatočio, bacili se pojasevi i spustili čamci.

(Nastavak na 6 strani)

Od svršetka ciparskog rata 1573. godine nastaje 70-godišnji period kroz koji nije bilo sukoba između Venecije i Turaka. To, međutim, nije smetalo turske pogranične funkcionere da se s manjim odredima zalijevaju na šibenski teritorij i da ga pljačkaju. Šibenska općina je uza sve to nastojala održati dobre odnose s vojnim funkcionerima turske granične vojske, pridobijavajući ih mitom, na što je svake godine trašila dio svojih prihoda, samo da se ne poremete trgovачke veze sa zaleđem, od kojih je grad imao velike ekonomske koristi.

Razdoblje mira je okončano kada su Turci odlučili da preotmu Mlečanima važno istočno uporište, Kretu. Rat je na istoku počeo u lipnju 1645. godine. Istovremeno su se Turci spremali za napad na Dalmaciju. Prve navele su ukazale na opasnost za Šibenik. Zbog toga su se Mlečani pozurili u sprovođenju mjerâ za jačanje njegove obrane. Najvažnija od svih bila je izgradnja velike tvrđave na 115 metara visokom brdu iznad grada, na kome se odavna nalazila crkva Sv. Ivana. Na vojnu važnost za obranu Šibenika ukazivali su mletački vlasti mnogobrojni provodnici i sindici još tokom XVI st. Sada se više nije moglo odgađati, jer je opasnost

ŠIBENIK U VRIJEME KANDIJSKOG RATA

postala akutna. Gradnja tvrđave Sv. Ivana po nacrtima inženjera Antuna Lenija započela je 1. VIII 1646. Stanovništvo, čitavog grada pomagalo je ostvarjenje ovog poduhvata. Samo je taj način moglo se u roku od nekoliko mjeseci uznapredovati toliko, da je tvrđava već u listopadu iste godine uspješno poslužila obrani grada opsjetnutog od Ibrahim-pašom.

Gotovo istovremeno pristupilo se izgradnji i tvrđave Degenfeld (danas Šubićevac). Tako je fortifikacioni sistem Šibenika bio osjetno pojačan, što se pokazalo kao odlučujuće za sudbinu grada u slijedećoj godini.

U toku 1646. godine Mlečani su se u Dalmaciji držali defanzivno. Slijedeće godine oni su prešli u napad i osvojili turku Nadin, Kršćansko stanovništvo pod Turcima počelo je bježati na teritorij pod mletačkom vlašću. Venecija je u njima dobivala dobre borce za rat protiv Turaka. Da bi popravili svoj položaj u Dalmaciji, Turci

Piše: prof. Slavo Grubišić

cdljeće povesti veću vojnu akciju koja bi im omogućila značajniji uspjeh. Odlučili su osvojiti Šibenik. Dotadašnji bosanski paša Ibrahim, koji je 1646. doživio neuspjeh u pokušaju da zauzme Šibenik, bio je smijenjen, a ostvarenje ovog plana povjerenje je mnogo sposobnijem Husein-paši Tekeliji. Ovaj sakupi vojsku i topove u Drnišu i krene sredinom kolovoza u pravcu Šibenika.

Nakon što se turska prethodnica pojavit na terenu Konjevratu, glavnina neprijateljske vojske stigla je u Gornje polje, glavnu polaznu bazu, iz koje se kretalo u napad na Šibenik.

Već 21. VIII Tekelija-paša uz pratnju osmatra grad sa jugoistočne strane, a zatim se preko Piska vrati u tabor. Sutradan, 22. VIII, samo uz jaču

pratnju, čini to isto sa crnica strane, ali je bio potisnut od narodne vojske pod vodstvom kapetana kotara J. Teodozija Kosirica. Istoga dana baron Degenfeld, kojemu je povjereno zapovjedništvo obrane grada, poduzimaju ispadne izvan vanjske obrambene linije, uznamiravajući tako neprijatelju. U zoru 23. VIII Turci su postavili baterije i otpočeli s bombardiranjem, prije svega tvrđave Sv. Ivana i Klješta (zidani nasip uz tvrđavu prema sjeveru, nasip je izgrađen u obliku klješta, a talijanski se klješta kažu tanaglia, od toga naziv Tanaja, koji se do danas održao u Šibeniku).

Istovremeno krenuli su u napad s pješadijom i konjicom sa sjeverne i zapadne strane, dok je pokušaj da se sa zablakom terena probije u obale kanala spriječila artiljerija iz tvrđave Sv. Nikole.

Turcima je bilo jasno da je osvajanje Šibenika nemoguće prije zauzimanja tvrđave Sv. Ivana, pa su se svom žestinom usmjerili na Klješta pod tvrđavom. Razvile su se krvave borbe, poslije kojih je Osmanlijama pošlo za rukom da ih zauzmu. Imali su uspjeha i na prostoru Crnice, odakle su naše branioce prisilili na povlačenje u Kaštel. Padom Klješta u turske ruke oslabljen je obrambeni položaj tvrđave Sv. Ivana. Zbog toga su branioči Šibenika dva puta jurisali da bi ih povratili, nanijeli Turcima velike gubitke, ali ih nisu uspjeli preoteti. Uz sve to borbenost branilaca nije popustala. Na svim položajima oko grada bjesnila je žestoka bitka. Sa tvrđava i galija u luci padala je kiša topovske tanadi po Turcima. Obrani su pridonsile i šibenske žene, koje su borcima donosile municiju i hranu.

U noći 8. rujna Turci su poduzeli najjači napad na svim linijama, a naročito su forsišali zauzimanje tvrđave Sv. Ivana. Poslije šest sati neprekidnih napada, ne mogavši razbiti upornu obranu i izgubivši više od tisuću vojnika, prekinuli su juriš i vratili se u logor. U gradu je zavladalo veselje i još veće samopouzdanje.

Tri dana kasnije Turci su napustili i klješta Tvrđave. Istoga dana stigao je morski putem u Šibenik generalni provodnik Leonardo Foscoto s vojnim pojačanjima. U turskoj vojsci širilo se dezertonstvo, a harala je i neka zarazna bolest. Vidjevši Tekeliju da je izgubio 4000 vojnika, a još više od bolesti i rana, zaključio je da s preostalom snagom nije moguce nastaviti opsadu i napade. Zbog toga tuga prekine daljnje opsjedanje Šibenika i vr

Dva različita poluvremena

„SIBENIK“ - „BOSNA“ 3:0 (2:0)

Stadion »Rade Končara«. Prvenstvena nogometna utakmica II savezne lige – zapad. Gledalaca: 500. Strijelci: Bakmaz u 15, Orošnjak u 23. i Stanišić u 85. minuti. Sudac Zaninović iz Zadra.

»Sibeniku: Sirković, Marenčić, Friganović, Grgić, Miljević, Žepina, Bakmaz, Stanišić, Orošnjak, Relić i Ninić.

»Bosni: Janković, Mimić, Halilović, Šahinbegović, Fatušić, Širčić, Lasica i Pekić.

Nedjeljni susret između »Sibenika« i »Bosne« iz Visokoga imao je dva različita poluvremena. Dok se u prvih 45 minuta na terenu odvijala veoma lijepa igra, protkavom brzim kombinacijama, naizmjereničnim napadima i uzbudljivim situacijama pred vratima »Bosne«, dole je nastavak protekao u nezanimljivoj i anemičnoj igri.

»Sibenik« je u prvom poluvremenu zaigrao kao u svojim najboljim danima i takvom igrom rezultirala su dva efektna zgoditka. Međutim, u dru-

gom poluvremenu domaći nisu nastavili dobrom igrom iz prvog dijela. Momčad je naglo popustila i dozvolila gostima da u više navrata opasno ugroze Sirkovića. Na sreću, igrači »Bosne« nisu pokazali potrebnu efikasnost.

U prvim minutama domaćin je brzim napadima osvajao teren i često ugrožavao protivnička vrata. Već u 15. minuti »Sibenik« je došao u vodstvo. Relić je sa sredine terena ljepe uposlio Bakmaza, koji je sa nekih 15 metara pogodio gornji

desni ugao. Samo osam minuta kasnije vidjeli smo jednu od najlepših kombinacija. Akcija je pošla od Relića do Stanišića, a ovaj je zatim učinio korak-dava, dodavši loptu Orošnjaku, kojem nije bilo teško da po drugi put zatrese mrežu.

Gosti su fiskirali otvorenu igru, koja je odgovarala domaćoj ekipi. »Bosna« je u tom dijelu imala samo jednu izvanrednu priliku da smanji omjer. Lijevi krilo Pekić probio se kroz obranu »Sibenika« i oštro šutira, ali je Sirković odlično interverirao – iz samog ugla izbacio je loptu u kornar.

Početak drugog poluvremena pripada gostima, koji izvode nekoliko napada, ali svi završavaju bez rezultata. U 65. min. Relić nije uspio realizirati veoma povoljnu priliku, a 4 minute kasnije Marenčić je iz slobodnog udarca pogodio gredu. U 78. min. i Bakmazov oštar udarac iz blizine sprječila je stativa. Nakon obostrano vrlo slabe igre Stanišić je pet minuta prije kraja, poslije slobodnog udarca Žepine, pogodio prazna vrata i tako postavio konačni rezultat ovog susreta.

U redovima »Sibenika« dobro igrom svidjeli su se Miljević, Orošnjak, Bakmaz i Ninić. Kod »Bosne« najbolji pojedinci bili su Vladović, Širčić i Pekić.

Sudac Zaninović nije imao težak posao i on ga je vrlo dobro obavio. (jj)

U Nedjelju:

„SIBENIK“ U MARIBORU

U nedjelju se igra VIII kolo nogometnog prvenstva II savezne lige. Sibenski drugoliči gostuju po četvrti put u proljetnom dijelu takmičenja. Ovoga puta u Mariboru, gdje ga dočekuje istomjerna ekipa koja u novom prvenstvu igra u vrlo prometljivoj formi.

Postavlja se pitanje kome će biti teže: »Sibeniku« ili »Mariboru«. Na to pitanje teško je odgovoriti, premda je »Sibenik« na dosadašnjem gostovanju u tom gradu prikazivao dopadljive igre. I rezultatski je dobro prolazio.

Uoči gostovanja u Mariboru ovoga puta dajemo riječ vrataru »Sibenika« Antu Sirkoviću, koji je usput želio nešto reći i o nedjeljnjoj utakmici protiv »Bosne«.

— Zašluženo smo osvojili bodove i utakmicu odlučili već u prvom poluvremenu. Pobjeda je mogla biti izražena i većim omjerom da su navalni igraci od brojnih šansa iskoristili bar dvije do tri.

Što nam možete reći o ishodu susreta u Mariboru?

— Bit će to utakmica koja će odlučiti o poretku u gornjem dijelu tablice. »Maribor« je u prednosti, jer igra pred svojom publikom, no mi nećemo tako lako prepustiti bodove. Ukoliko budemo u Mariboru igrali kao nedavno u Varaždinu i Puli, tada očekujem da ćemo se kući vratiti bar sa jednim osvojenim bodom.

Kratke vijesti

I selo Jezera na otoku Murter dobit će pitku vodu. Stanovnici Jezera izvršili su iskop kanala u koji će radnici »Vodovoda i kanalizacije« uskoro početi da postavljaju cijevi. Cjevovodom dugačkim 2 kilometra poteći će voda koja će pridonijeti bržem razvoju turizma u ovom selu.

* * *

Nastavljaju se radovi na izgradnji dvaju priključaka na Jadransku turističku cestu.

Stanovnici Zablaće uglavnom su završili radove na postavljanju donjeg stroja, a isto tako su na nekoliko mesta rekonstruirali sadašnju cestu. Nastavljaju se i radovi na novoj trasi od Zatona do mosta. Na sasvim novoj trasi radovi se obavljaju nešto sporije – zbog veoma teškog i kamenitog terena.

* * *

Do početka turističke sezone postavit će se novi saobraćajni znakovi, a postojeći će se dotjerati i urediti – kako bi se saobraćaj mogao nesmetano odvijati. Na cestama II i III reda neki od saobraćajnih znakova su prilično dotrajali, pa se nameće neodložna potreba da ih se doveđe u ispravno stanje. (jj)

(Nastavak sa 5 strane)

Spašena djevojčica brzo se opravljala. Dva dana kasnije mogla se s nama – čak i slikti. Radost roditelja i svih nas bila je velika.

Za dan-dva stigli smo u Rio. Tu nas je dočekalo iznenadjenje: maso svijeta. Mislio sam da s nama putuje neki ministar...»

Nisi čekali ministra. Saznali su za spasavanje preko radija i čekali Marka.

Určili su mu nagradu od 90.000 lira, obasipali ga cvijećem i smilim. On je kasnije nagradu podijelio udovicama nastradalih pomoraca.

Kako se zvala djevojčica? – upitao sam.

„Sjećam se dobro: zvala se Carolina. Prezime sam zaboravio, iako sam se kasnije nekoliko puta dopisivao s njenim roditeljima. Više su me puta pozivali da dođem u Brazil i da se nastanim kod njih. Bili su Brazilci, a imali su velike farme u okolini Rija i mnogo kavinih polja. Ali, ja nisam htio ostaviti more. Ne bih se bio iskrcao ni za što?«

I, plovio je još dugo barba Marko. Na brodovima

»President Wilson«, »Marta Washington«, »Sofija«, »Colombia« i drugim kolosima onog vremena.

Sve tako do godine 1930, kada je vratio u domovinu i kada ga je 8. prosinca 1929. godine, kao običnog putnika – dovezao u marsejsku luku tadašnji po nos francuske flote »Il d'France«.

Tri godine prije toga – 1926 – doživio je strahoviti uragan u vodama Kube sa brodom »San Guisto«, na kojem je bila izbilja epidemija tifusa. Četrnaest umrlih sahranili su u valovima plave grobnice.

I pod njegove starije dane barbi Marku se opet dogodilo nešto kao ono iz 1917... Doživio je i preživio 4 godine talijanske internacije u drugom svjetskom ratu.

»Uhapsili mek, kaže, pod optužbom da vodim prototalijansku propagandu!«

Danas su doživljaji ostali samo sjećanja.

Sve se kreće u trokutu: kavana Medulić – hotel »Jadran« i – kuća na Mimincu.

Kraj života sužuje se na kraju i stvarno i – simbolično!

J. Čelar

OD SRIJEDE DO SRĐEDE

KINEMATOGRAFI

»TESLA«: američki film – SLATKA PTICA MLADOSTI – (do 21. IV)

Premijera sovjetskog filma – GDJE JE AHMED – (22. IV)

Premijera francuskog filma – AKROBATA – (23–25. IV)

Američki film – ZAMKA ZA RODITELJE – (26–27. IV)

»SIBENIK«: premijera francuskog filma – COVJEK IZ RIJA – (do 24. IV)

Premijera engleskog filma – ISPIŠ SAVJESTI – (25. do 29. IV)

»20. APRILA«: premijera grčkog filma – CRVENI FENJERI – (do 26. IV)

Premijera francuskog filma – BRITKOSTI LJUBAVI – (27–30. IV)

DEŽURNE LJEKARNE

Do 22. IV – Varoš – Ulica bratstva i jedinstva.

Od 23. do 29. IV – Centralna – Ulica Borisa Kidriča,

RODENI

Joso, Mirka i Milke Nakić; Vjera, Daniela i Anice Kursar; Ivica, Marka i Antice Dražić; Antonija, Stipe i Marije Ra-

dić; Kristijan, Vinka i Jurje Perišić; Željana, Ivana i Stane Frigan; Blaženka, Mate i Marije Rajčić; Ranka, Marka i Milke Ljubić; Melita, Josipa i Josipe Županović; Marina, Mladenka i Kate Mihaljević; Bosiljka, Zdravka i Ljubice Dragović; Aleksandar, Malinka i Eržebet Medurić; Mirjana, Nikole i Zdravka Celić; Marinko, Ante i Mare Burić; Srećka, Tihomira i Ivanice Vučkov; Ida, Mate i Zorka Gojanović; Mili, Dušana i Mileva Mirović; Marija, Dušana i Milke Vulinić; Željko, Živiljka, Živiljka i Stane Marković; Radoslav,

Zdravka i Milenka Grgurica; Zorica, Ive i Zorka Antulov; Željka, Jakova i Janje Vučić; Slobodan, Živka i Mladenke Bukić; Željko, Vlatka i Italine Gega i Ante, Maksima i Marije Lakoš.

VJENČANI

Jure Mrša i Neda Dodig; Mate Brančić i Janja Rak; Boris Morić i Jelisaveta Turić; Tomislav Trlaja i Slavka Slipčević; Jure Čobanov i Nevenka Todorović; Slavko Fantulin i Sonja Antunac; Branko Filipović-Grčić i Vedrana Jurković.

UMRLI

Simo Dobrota, star 78 godina.

SAOBRAĆAJNE VEZE

VLAJKOVI

Za Zagreb u 9.55, 19.15 (preko Like) i 22.35 sati (preko Bihaća).

Za Beograd u 19.15 sati.

Za Split u 3.03, 6.56 i 14.40 sati.

AUTOBUSI

Za Zagreb u 19 i 20 sati.

Za Rijeku u 4, 8.45, 9.15, 10.50, 11.45, 13, 14.35, 16.35, 19, 21.35 22.30 i 23.35 sati.

Za Dubrovnik u 5.30, 8.30, 10, 11, 12 i 23.15 sati.

VI BICIKLISTIČKA TRKA „JADRANSKA MAGISTRALA“

ŠKERLJ I „SIPOREX“ POBJEDNICI

Startajući 15. o. m. iz Makarske, kolona od 43 učesnika krenula je na VI biciklističku trku »Jadranskom magistralom«, koja se odvijala u četiri etape na dužini od 450 km. U ovoj tradicionalnoj trci učestvovali su najbolji biciklisti iz deset gradova, među kojima i Dane Šupe i Dane Grozdanić iz Sibenika.

U nedjelju je nakon IV etape, koja se vozila između Splita i Sibenika, završila ova trka – u kojoj je za pobjednika proglašen Franc Škerlj, član »Roga« iz Ljubljane, dok je u ukupnom ekipnom plasmanu pobijedio »Siporex« iz Pule, ispred Ljubljanskog klubova »Roga« i »Ondreda«.

Veliki broj građana Sibenika dočekao je bicikliste i trojici najboljih poklonio lovov-vijence. Zatim je predsjednik Općinskog odbora SUBNOR-a općine

»Beograda«, koji je stazu dugačku 159 kilometara prešao u vremenu 4:21,48, ispred Valenčića i Škerlja i još osmorice vozača. Oni su postigli isto vrijeme i pobjednik.

Pobjednik druge etape od Dubrovnika do Makarske je Škerlj, koji je stazu prešao u vremenu 3:44,53 ili za 36 minuta i 55 sekundi bolje od pvoetapnog pobjednika Živkovića.

Drugi na cilj stigao je Valenčić, a treći Bilić iz Pule.

U trećoj etapi od Makarske do Splita, na stazi dugačkoj 60 km, pobijedio je Živković, dok je pobjednik četvrte etape pulskog vozač Šebelić, koji je stazu, dugačku 80 km, prešao u vremenu od 2:33,30 ispred Počerje, člana »Marjana« iz Splita, i Petelinika, člana »Ondreda« iz Ljubljane. Oni su postigli isto vrijeme i pobjednik. Sibenski vozači Šupe i Grozdanić odustali su u toku trke. (jj)

DALMATINSKA RUKOMETNA REGIJA

Nedjeljno kolo u Dalmatinскоj rukometnoj regiji proteklo je u znaku uspjeha sibenskih ekipa.

»Galeb« je na igralištu u Crnici visoko porazio momčad »Trogira«. Gosti ni jednog časa nisu bili ravnopravni takmacima domaćima, koji su mogli pobijediti i sa većim omjerom, pa rezultat od 17:9 nije realan odraz snaga na terenu.

U pobjedničkoj momčadi naročito su se istakli Bujas i Kučović, dok su se ostali požrtvovno borili. Inače utakmica nije bila na nekoj naročitoj visini, moglo bi se reći čak ispod uobičajenog prosjeka.

Osvajanjem bodova »Galeb« je zadržao i dalje četvrtu mjesto na tablici s 19 bodova.

U susretu koji je odigran u Bi